

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

MEGEP

(MESLEKÎ EĞİTİM VE ÖĞRETİM SİSTEMİNİN
GÜÇLENDİRİLMESİ PROJESİ)

GİYİM ÜRETİM TEKNOLOJİSİ

FRAK KALIBI

ANKARA 2006

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen modüller;

- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 02.06.2006 tarih ve 269 sayılı Kararı ile onaylanan, Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında kademeli olarak yaygınlaştırılan 42 alan ve 192 dala ait çerçeve öğretim programlarında amaçlanan mesleki yeterlikleri kazandırmaya yönelik geliştirilmiş öğretim materyalleridir (Ders Notlarıdır).
- Modüller, bireylere mesleki yeterlik kazandırmak ve bireysel öğrenmeye rehberlik etmek amacıyla öğrenme materyali olarak hazırlanmış, denenmek ve geliştirilmek üzere Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında uygulanmaya başlanmıştır.
- Modüller teknolojik gelişmelere paralel olarak, amaçlanan yeterliği kazandırmak koşulu ile eğitim öğretim sırasında geliştirilebilir ve yapılması önerilen değişiklikler Bakanlıkta ilgili birime bildirilir.
- Örgün ve yaygın eğitim kurumları, işletmeler ve kendi kendine mesleki yeterlik kazanmak isteyen bireyler modüllere internet üzerinden ulaşılabilirler.
- Basılmış modüller, eğitim kurumlarında öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılır.
- Modüller hiçbir şekilde ticari amaçla kullanılamaz ve ücret karşılığında satılamaz.

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
İRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ -1	3
1. FRAK KALIBI	3
1.1. Klasik Frak	3
1.1.1. Frak Kalıbı Çizim İşlemleri	4
UYGULAMA FAALİYETİ -1	6
KONTROL LİSTESİ	11
UYGULAMA FAALİYETİ -2	14
KONTROL LİSTESİ	15
UYGULAMA FAALİYETİ -3	17
KONTROL LİSTESİ	19
UYGULAMA FAALİYETİ -4	22
KONTROL LİSTESİ	23
1.1.2. Ön beden Tela Kalıplarını Hazırlama İşlemleri	24
1.1.3. Frak Tela Kalıplarını Hazırlama İşlemleri	25
1.1.4. Kol Tela Çizim İşlemleri	26
UYGULAMA FAALİYETİ -5	27
KONTROL LİSTESİ	29
ÖĞRENME FAALİYETİ -2	30
2. FRAK ANA VE YARDIMCI MALZEME HESABI	30
2.1. Frakta Kullanılan Ana ve Yardımcı Malzemeler	30
2.2. Frak Kumaş Metraj Hesabı	31
2.2.1. Yelek Yakası ve Monstra İçin Metraj Hesabı	32
2.2.2. Astar Metraj Hesabı	33
2.3. Tela Metraj Hesabı	34
2.4. Frak Tela Kalıplarını Hazırlama İşlemleri	35
2.4.1. Kol Tela Çizim İşlemleri	36
UYGULAMA FAALİYETİ	37
KONTROL LİSTESİ	38
MODÜL DEĞERLENDİRME	39
ÖNERİLEN KAYNAKLAR	40

AÇIKLAMALAR

KOD	542TGD075
ALAN	Giyim Üretim Teknolojisi
DAL/MESLEK	Erkek Giyim Modelistliği-Erkek Terziliği
MODÜLÜN ADI	Frak Kalıbı
MODÜLÜN TANIMI	Frak kalıbı çizme, şablon hazırlama,astar şablonlarını,tela kalıplarını hazırlama ana ve yardımcı malzeme hesabı yapma işlemlerinin anlatıldığı bir öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/24
ÖN KOŞUL	Erkek Ceket Kalıbı I-II modüllerini başarmış olmak.
YETERLİLİK	Frak kalıbı hazırlamak.
MODÜLÜN AMACI	Genel amaç Uygun ortam ve araç gereç sağlandığında frak kalıbını, tekniğe uygun olarak hazırlayabileceksiniz. Amaçlar <ul style="list-style-type: none">➤ Tekniğe uygun frak kalıbını hazırlayabileceksiniz.➤ Verimlilik ilkeleri doğrultusunda frak için ana ve yardımcı malzeme hesabı yapabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	<ul style="list-style-type: none">➤ Standart ölçü tablosu, bolluk tablosu, mezura, kâğıt, kalem, silgi, pistole, cetveller, karton, çizim masası, atölye ortamında bulundurulmalıdır.
ÖLÇME DEĞERLENDİRME VE	<ul style="list-style-type: none">➤ Modülün içinde yer alan her öğrenme faaliyetinden sonra, verilen ölçme araçları ile kendinizi değerlendirebileceksiniz.➤ Modülün sonunda kazandığınız bilgi ve becerileri belirlemek amacıyla, öğretmeniniz tarafından hazırlanacak ölçme aracıyla değerlendirileceksiniz.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

İnsan hayatında fazla olmayan özel anlar vardır. İşte bu anları her şeyi ile özel kılmak daha da anlamlıdır. Frak böyle zamanlarda kullanılabilcek bir erkek giysisidir.

Resmi törenlerde ve özel davetlerde kullanılan bu giysinin kullanım alanı çok yaygın değildir. Buna rağmen kişinin kendini özel hissetmesine katkı sağladığı için önemli bir giysidir.

Bu modülde frak çizimi ve frak üretiminde kullanılan ana ve yardımcı malzemelerin hesabı ile ilgili bilgiler bulacaksınız.

Edindiğiniz bilgilerle frak üretimi yaparak özel anlara katkıda bulunabilirsiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Bu faaliyette verilen bilgiler doğrultusunda, ortam sağlandığında frak kalıbı ve kolu çizimi, şablon hazırlama tela ve astar kalıbı hazırlama işlemlerini tekniğe uygun bir şekilde yapabileceksiniz

ARAŞTIRMA

Frak kullanım alanlarını araştırarak bulduğunuz bilgileri arkadaşlarınızla paylaşınız.

1. FRAK KALIBI

1.1. Klasik Frak

Frak kelimesinin kökeni tam bilinmemekle beraber, Fransız kostüm bilimcileri Polonya kökenli “Habit” kelimesinden türediğini iddia etmektedirler. 18.yüzyılda burjuvaların eteklerine bu ad verilirdi. Almanya’da wrack kelimesinden fraka dönüş yapıldığı bilinmektedir. Bu da bir çeşit etek anlamına gelmektedir. Almanya’da 1974’ te tanınmış daha sonra salon kıyafeti olarak yaygınlaşmıştır.

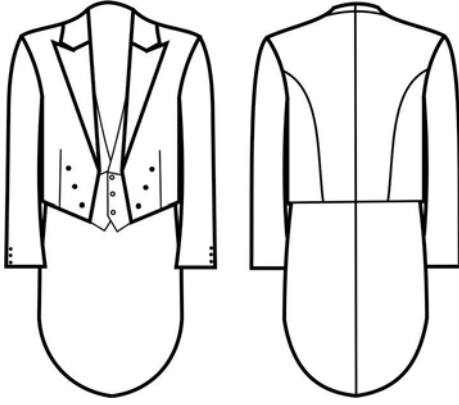
Ülkemizde Cumhuriyet’in ilanından sonra kullanılmaya başlanan frak günümüzde resmi törenlerde ve salon kıyafeti olarak kullanılmaktadır.

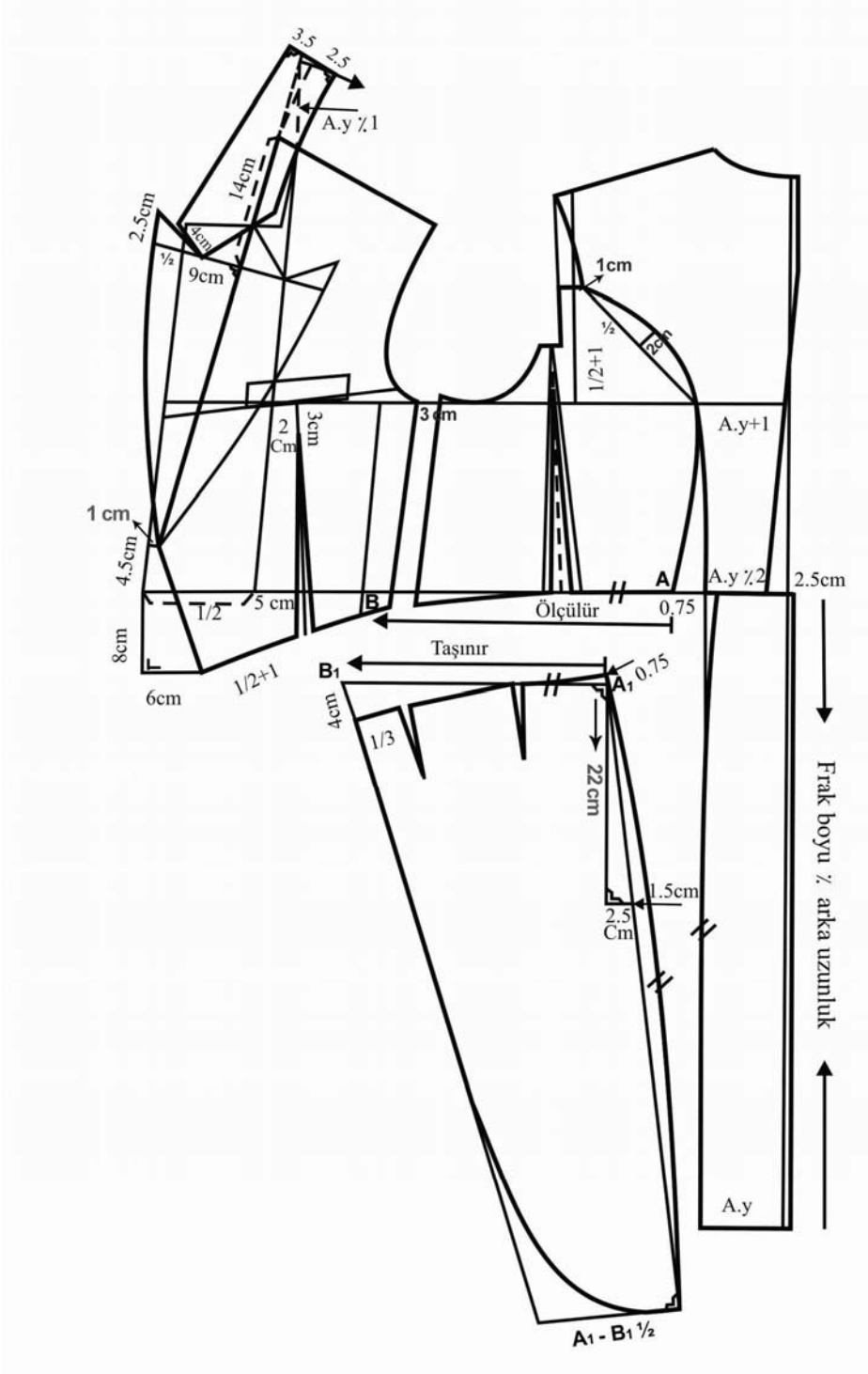

Resim 1.1

1.1.1. Frak Kalıbı Çizim İşlemleri

- Modelin bütün özellikleri aşağıdaki model föyünde gösterilmiştir.

MODEL FÖYÜ															
FİRMA ADI:				BEDEN NO: 50				SAYFA NO: 1							
ÜRÜN: Frak															
ÖLÇÜLER:															
BEDEN NO 50	Tam boy	Göğüs çev.	Bel	Kalça	Kol boyu	Şirt yük.	Arka uz.	Kalça düş.	Frak boyu	Arka yük.	Ön koltuk der.	Arka genişlik	Koltuk gen.	Ön genişlik	Karın gen.
	174	100	90	106	63	23,5	43,5	63,3	108	8	25,5	21,5	16,5	22	23
GRAFİK ÇİZİM								PARÇA LİSTESİ							
								2 adet ön 2 adet ara parça 2 adet kup 2 adet arka 2 adet kol 2 adet iç kol 2 adet mostra 2 adet alt yaka 2 adet yelek 2 adet yelek yakası Astar 2 adet ön 1 adet arka 2 adet ön yan 2 adet kuyruk 2 adet kol							
MALZEMELER:(1 adet için) <ul style="list-style-type: none">➤ 140 cm ende 175 cm kumaş➤ 90 cm ende 180 cm tela➤ 90 cm ende 202 cm astar➤ 90 cm ende 63 cm yaka kumaşı➤ 6 adet kol düğmesi➤ 9 adet ceket düğmesi➤ ip								MODEL ANALİZİ: <ul style="list-style-type: none">➤ Erkek yakalı➤ Ön bedende pensli➤ Önde frağa tutturulmuş yelekli➤ Yelek ön ortası kavuşma paylı 3 düğmeli➤ Yelek yatık şömiziye yakalı➤ Arka beden kulpu arka ortası dikişli➤ İki parçalı kol ucu 3 düğmeli.							

Şekil 1.1. Frak kalıbı çizimi

UYGULAMA FAALİYETİ -1

FRAK KALIBI ÇİZİMİ

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ 50 beden temel erkek ceket kalıbı üzerinden kopya alınır .	<ul style="list-style-type: none">➤ Kopya alınırken dikkatli çalışınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ Kağıdın sağ kenarından içeriye yardımcı çizgi çizerek beden hattını dik açı oluşturacak şekilde çakıştırarak yapıştırınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Arka yan ve ön kalıpların kopyalarını bele kadar alınır.
<ul style="list-style-type: none">➤ Arka beden üzerinde bel hattında arka yaka, $\frac{1}{2}$ beden hattında arka yaka +1 ölçüsünü işaretleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Kopya alınırken düz hatların çiziminde cetvel kullanınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ Arka bedeni yerleştirirken yardımcı olması amacıyla çizdiğimiz dik üzerinde belden aşağıya doğru frak boyu $\frac{1}{2}$ arka uzunluk ölçüsünü işaretleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Temiz ve düzenli çalışınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ Belde 2.5 cm dışarı çıkıp etek ucunda da arka yaka ölçüsünü işaretleyerek çiziniz.	
<ul style="list-style-type: none">➤ Bel hattında arka ortasına doğru 0.75 cm işaretleyip kavisli olarak çiziniz	
<ul style="list-style-type: none">➤ Koltuk oyuntusu yüksekliğinin $\frac{1}{2}$ +1ini aşağıdan yukarıya doğru işaretleyiniz	
<ul style="list-style-type: none">➤ Bulduğunuz noktadan dik olarak sağa sola bir miktar uzatınız, sağa doğru 1 cm işaretleyiniz	
<ul style="list-style-type: none">➤ Arka bedende beden hattı üzerinde arka yaka + 1cm noktası ile bulduğumuz noktayı kol oyuntusundan 1 cm içeri girerek bulduğunuz nokta ile birleştiriniz.	
<ul style="list-style-type: none">➤ Bu hattın $\frac{1}{2}$ sini bularak dik olacak şekilde arka ortasına doğru 2 cm işaretleyiniz.	

➤ Kol oyuntusu ile omuzun birleştiği noktadan başlayıp 1cm içeri girerek bulduğumuz noktadan geçecek şekilde kol kavisini çiziniz.	
➤ 2cm işaretlediğimiz noktadan bedende arka yaka +1 cm ölçüsüyle bulunan noktadan geçecek beldeki arka yaka $\frac{1}{2}$ 2 cm ölçüsü ile bulunan noktada bitecek şekilde kup kavisini çiziniz.	
➤ Temel ceket çizimindeki ara parçayı bel ve beden hattıyla çakışacak şekilde yerleştiriniz.	
➤ Yan dikişte bel hattından 1cm inerek yukarıya doğru kavisli çiziniz.	
➤ Beden ve bel hattını çakıştırarak ve yanda 3 cm boşluk bırakarak ön bedeni yerleştiriniz.	
➤ Ön orasından bel hattına dik olacak şekilde aşağıya 8 cm işaretleyiniz.	
➤ Bulduğunuz noktadan sağa doğru dik olacak şekilde 6cm işaretleyiniz.	
➤ Bel hattından yukarıya doğru ön ortası üzerinde 4,5 cm işaretleyiniz.	
➤ Bulduğumuz noktadan sağa doğru 1 cm işaretleyerek aşağıda 6 cm girerek bulduğunuz noktaları cetvelle birleştiriniz.	
➤ Ön yanda bel hattından aşağıya 1cm inerek ön ortası ile birleştiriniz.	
➤ Çizdiğiniz etek ucunun $\frac{1}{2}$ + 1 cm ini bulunuz.	
➤ Bel hattında yan yardımcı çizgi ile ön ortasının $\frac{1}{2}$ si ile yaka oyuntusu ve omuzun birleştiği noktadan geçecek şekilde yardımcı çizgi olarak birleştiriniz.	
➤ Çizdiğiniz yardımcı çizgiden sağa doğru beden hattında 2 cm bel hattında 5cm işaretleyiniz.	

➤ Bulduğunuz bu noktalardan ve etek ucundaki $\frac{1}{2} + 1$ cm noktasından geçecek şekilde bir yardımcı çizgi çiziniz.(pens ortası)	
➤ Bel hattında pens orta çizgisinin sağına ve soluna 1 er cm pens payını işaretleyiniz.	
➤ Beden hattından 3 cm inip pens kenarlarını eşitleyerek çiziniz.	
➤ Pens uçlarını ön ortası ve yan dikişle içeri doğru kavisli olacak şekilde etek ucunu çiziniz.	
Yaka Çizimi	
➤ Omuz hattını sola doğru bir miktar uzatarak 2 cm işaretleyiniz.	
➤ Ön ortasından 1 cm içeri işaretlediğimiz nokta ile 2 cm lik noktayı röver hattı olacak şekilde birleştiriniz.	
➤ Yaka ile omuzun birleştiği noktadan yukarı doğru röver hattı üzerinde A.y $\frac{1}{2}$ ölçüsünü arayınız.	
➤ Pergelinizi bu mesafe kadar açarak başlangıç noktası merkez olacak şekilde sağa doğru bir yay çiziniz.	
➤ Yay üzerinde önce 1 sonra 1.5 cm işaretleyiniz.	
➤ Bulduğunuz nokta ile omuz başını içe doğru kavisli birleştiriniz.	
➤ Kavisli hatta dik uygulayarak bir miktar sola doğru çiziniz.	
➤ Çizgi üzerinde önce 2,5 sonra 3,5 cm işaretleyiniz.	
➤ Omuzun röver hattıyla birleştiği noktadan aşağıya doğru röver hattı üzerinde 14 cm işaretleyiniz.	
➤ Bulduğunuz noktayı röver hattına dik olacak şekilde sağa ve sola doğru uzatınız.	

➤ Yardımcı hat üzerinde sağa ve sola doğru 9 cm işaretleyiniz.	
➤ Sola işaretlediğiniz 9 cm nin ½ sini bulunuz.	
➤ Bulduğumuz noktaya dik olacak şekilde 2.5 cm yukarıya çıkınız. Bu noktayı ½ ile birleştiriniz.	
➤ Yaka ucu ile röver hattının başlangıcını dışa doğru kavisli birleştiriniz.	
➤ Üst yakayı çizmek için ½ noktasından alt yaka ucuna doğru 4 cm işaretleyiniz 5 mm çıkarak cetvelle birleştiriniz	
➤ Üst yakayı şekilde görüldüğü gibi tamamlayınız	➤ Üst yaka arka ortasını dik olmasına önce dışa, sonra içe hafif kavisli çizmeye dikkat ediniz.
Frak Kuyruk Çizimi	
➤ Arka kup çizgisinden başlayarak ön bedende yardımcı dik çizgiye kadar olan mesafeyi ölçünüz. A-B noktaları (ön beden ile ara parça arasındaki mesafe ölçüye dahil edilmeyecektir.)	
➤ Arka alt parçanın yanına iki çizim arasında ve bel hattında mesafe bırakarak yatay ve dikey çizgiler çiziniz.	
➤ Dik çizgi üzerinde 22 cm işaretleyiniz.	
➤ Bulduğunuz noktadan dik olacak şekilde sağa doğru 2.5cm işaretleyiniz.	
➤ Yatay ve dikey çizgilerimizin kesiştiği noktadan başlayıp 2.5 cm den geçecek şekilde cetvelle çiziniz.	
➤ Çizdiğiniz çizgi üzerinde arka beden kalıbından belden aşağı frak boyunu ölçerek taşıyınız.	
➤ Bulduğunuz noktayı sola doğru dik uzatınız.	

➤ Arka kup ile ön yardımcı çizgi arasını ölçerek beldeki yatay çizgi üzerine taşıyınız. A ₁ - B ₁ noktaları.	
➤ Etek ucundaki yatay çizgi üzerinde bu ölçünün ½ sini işaretleyiniz.	
➤ Belde ve etek ucunda bulduğumuz noktaları cetvelle birleştiriniz.	
➤ Bel hattından aşağıya 4 cm, dik açıdan yukarıya 0.75 cm işaretleyerek iki noktayı birleştiriniz.	
➤ Arka bedenle ara parça birleştirilirken oluşan pens payı ölçülerek kuyruktaki penslere dağıtılır.	
➤ İlk pens yeri belirlenirken arka kupla pense kadar olan mesafe ölçülüp taşınır.	
➤ Pens ölçüsünün yarısı 1. pens derinliği olacak şekilde 8 cm boyunda çiziniz	
➤ İkinci pens yerini belirlemek için kalan mesafenin 1/3 ü bulunuz.	
➤ Yan dikişe yakın ilk 1/3 lük mesafeye payın diğer yarısını kullanarak ikinci pensi çiziniz.	

KONTROL LİSTESİ

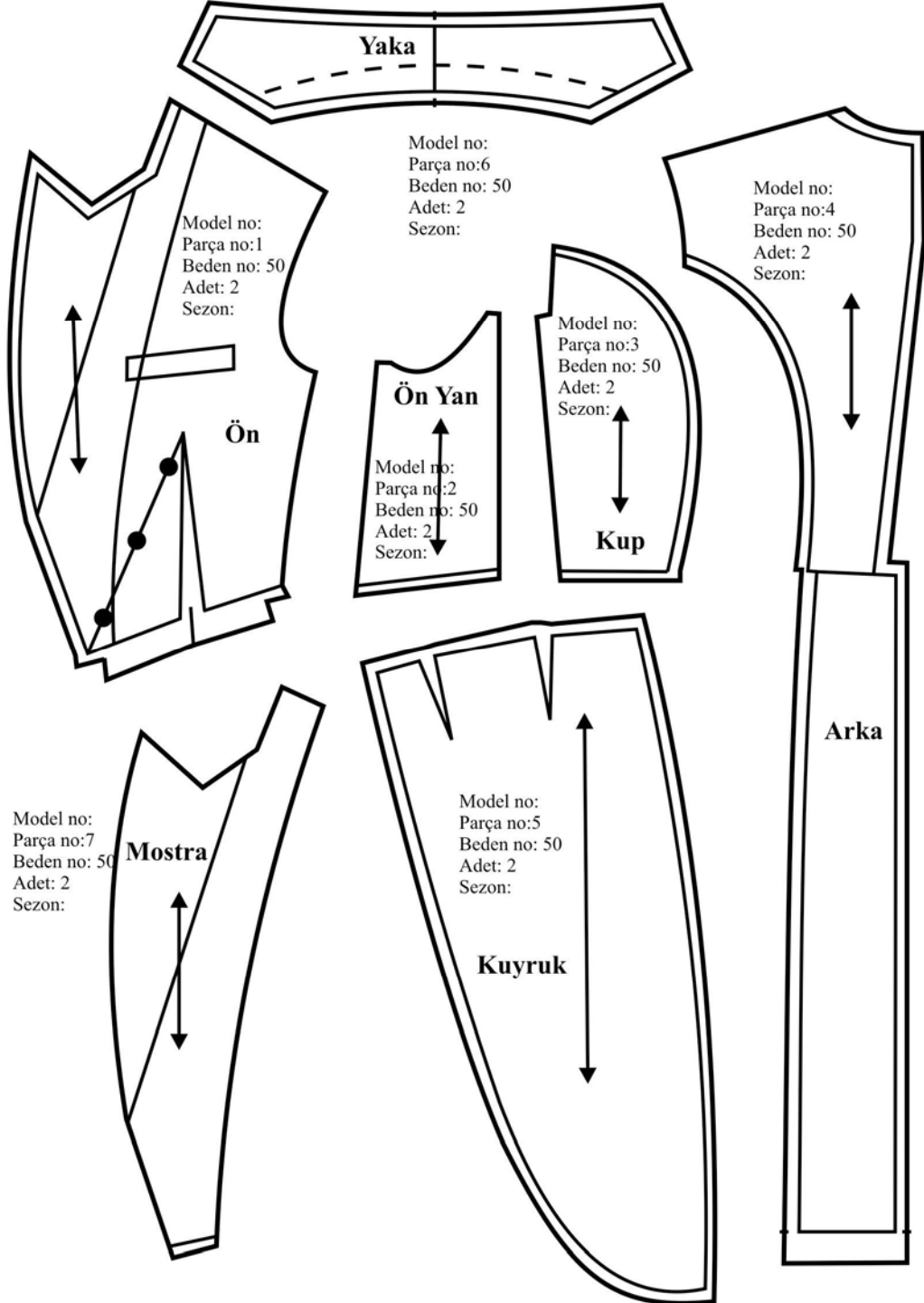
Bu uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmayı kendiniz ya da arkadaşınızla değiştirerek değerlendiriniz.

Değerlendirme Kriterleri	Evet	Hayır
➤ Temel ceket kalıbı üzerinden arka ön ara parça ve kol kopyalarını doğru aldınız mı?		
➤ Arka ortasında frak boyunu doğru çizdiniz mi?		
➤ Arka bedende kup yerini doğru belirlediniz mi?		
➤ Kup çizimini tekniğine uygun yaptınız mı?		
➤ Ara parçayı doğru yerleştirdiniz mi?		
➤ Ara parça etek ucunu doğru çizdiniz mi?		
➤ Ön parçayı doğru yerleştirdiniz mi?		
➤ Ön ortasını doğru çizdiniz mi?		
➤ Ön etek ucunu doğru çizdiniz mi?		
➤ Ön pensi doğru çizdiniz mi?		
➤ Röver hattını doğru çizdiniz mi?		
➤ Arka yakayı doğru ölçüp röver üzerine doğru taşıdınız mı?		
➤ Alt yakayı doğru ve tekniğine uygun çizdiniz mi?		
➤ Üst bedende kuyruğun takılacağı bölümün ölçüsünü doğru alıp tekniğine uygun taşıdınız mı?		
➤ Kuyruk çizimini ölçülere ve tekniğe uygun yaptınız mı?		
➤ Penslerin çizimini doğru yaptınız mı?		

DEĞERLENDİRME

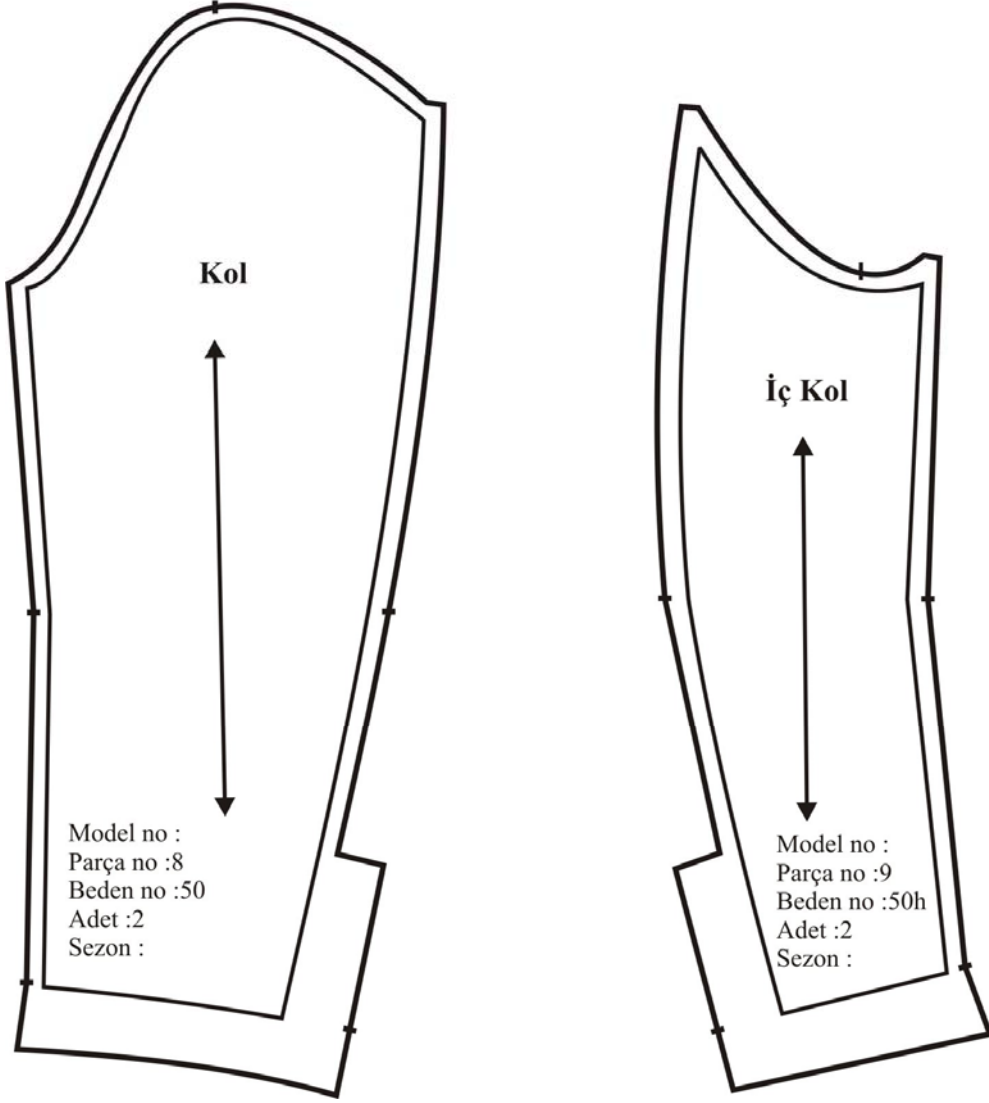
Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetine geri dönerek işlemi tekrarlayınız.

1.1.1.1. Frak Şablon Çizimi

Şekil 1.2. Frak Şablon Çizimi

1.1.1.2. Frak Kol Şablon Çizimi

Şekil 1.3. Frak Kol Şablon Çizimi

UYGULAMA FAALİYETİ -2

FRAK ŞABLON ÇİZİMİ

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Arka beden, kup, ön yan ve ön beden kopyalarını alınız.	➤ Tüm parçaların düz boy iplik işaretlerini alınız.
➤ Arka bedende temel çizimde pay verilen omuz ve kol oyuntusu dışında kalan arka yaka oyuntusu, arka ortası ve yana 1'er cm etek ucuna 3cm dikiş payı vererek çiziniz.	➤ Çizgilerinizin ana hatlara paralel olmasına dikkat ediniz.
➤ Kup parçasında kup dikişi ve etek ucuna 1'er cm dikiş payı vererek çiziniz.	
➤ Ön yan parçanın etek ucuna 1cm dikiş payı vererek çiziniz.	
➤ Ön bedende yaka oyuntusu ve ön ortasına 1'er cm etek ucuna 3cm pay vererek şekilde görüldüğü gibi çiziniz.	
➤ Alt yakayı açık kopya aldıktan sonra her tarafına 1er cm pay vererek çiziniz.	
➤ Frak kuyruk kalıbının da etrafından 1'er cm pay vererek çiziniz.	
➤ Mostra kalıbı için, şablonlanmış ön beden üzerinde omuzda 3cm etek ucunda 4cm işaretleyerek çiziniz.	➤ Şablonlanmış kalıplar üzerinde bulunması gereken yazı ve işaretlere dikkat ediniz.
➤ Mostra kalıbının kopyasını alınız.	
➤ Ön bedende pens ucu ile ön ortası ve etek ucunun birleştiği noktaya kadar olan mesafede düğme yerlerini işaretleyiniz.	
➤ Temel kol kalıpları üzerinden kopya alınız.	
➤ Kollarda kol oyuntusu ve alt dikişlerine 1'er cm pay vererek çiziniz.	
➤ Kol dikişinde aşağıdan yukarıya doğru 12 cm yırtmaç boyunu işaretleyiniz.	
➤ Yırtmaç payı olarak 4cm işaretleyerek çiziniz.	
➤ Kol ucuna 4 cm kıvrma payı işaretleyerek çiziniz.	

KONTROL LİSTESİ

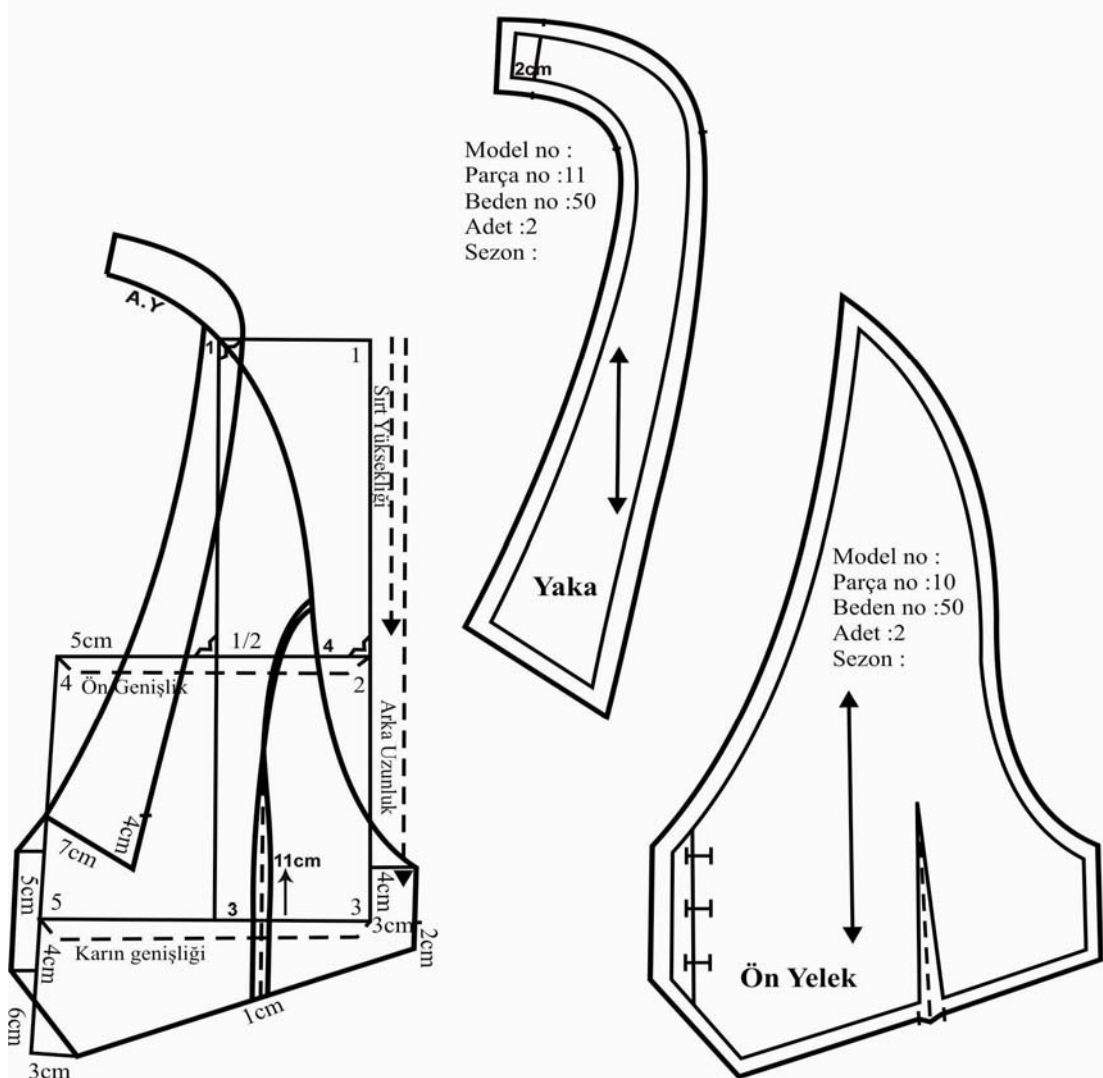
Bu uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmayı kendiniz ya da arkadaşınızla değiştirerek değerlendiriniz.

Değerlendirme Kriterleri	Evet	Hayır
➤ Tüm parçaların kopyalarını doğru ve tekniğe uygun aldınız mı?		
➤ Arka bedende dikiş paylarını doğru işaretleyip tekniğe uygun çizdiniz mi?		
➤ Kup ve ön yan parçanın dikiş paylarını doğru işaretleyip tekniğine uygun çizdiniz mi?		
➤ Yakanın paylarını işaretleyip tekniğine uygun çizdiniz mi?		
➤ Ön beden dikiş paylarını doğru işaretleyip tekniğine uygun çizdiniz mi?		
➤ Ön beden üzerinde mostra çizimini tekniğine uygun yaparak kopyasını doğru aldınız mı?		
➤ Kol kalıplarının kopyasını temel kol kalıpları üzerinden doğru aldınız mı?		
➤ Kolların dikiş paylarını doğru işaretleyip, tekniğine uygun çizdiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetine geri dönerek işlemi tekrarlayınız.

1.1.1.3. Frak Yelek Çizimi ve Şablonlama

Şekil 1.4. Frak yelek çizimi ve şablonu

UYGULAMA FAALİYETİ -3

FRAK YELEK ÇİZİMİ VE ŞABLONLAMA

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Sağ tarafa bir dik çiziniz.	
➤ Dikin başlangıç noktasından aşağıya doğru sırt yüksekliği ve arka uzunluğu ölçülerini işaretleyiniz.	
➤ Dikin başlangıç noktası 1 bulduğumuz diğer noktalar 2 ve 3 tür.	
➤ 1,2,3 noktalarını sola doğru ve dik açı oluşturacak şekilde uzatınız.	
➤ 2 noktasından sola doğru yatay çizgi üzerinde ön genişlik ölçüsünü işaretleyiniz.(4 noktası)	
➤ 3 noktasında çizdiğimiz yatay çizgi üzerinde karın genişliği ölçüsünü işaretleyiniz.(5 noktası)	
➤ 4 ve 5 noktalarını birleştirerek aşağı doğru bir miktar uzatınız.	
➤ 5 noktasından aşağı önce 4cm daha sonra 6cm işaretleyiniz.	
➤ 6cm lik noktayı dik açı olacak şekilde sağa doğru bir miktar uzatıp 3cm işaretleyiniz.	
➤ 5 noktasından yukarıya doğru 5cm işaretleyiniz.	
➤ 5cm yukarı, 4cm aşağıya işaretleyerek bulduğunuz noktalardan 2 şer cm çıkarak kapanma payını çiziniz.	
➤ Kapanma payının alt kenarını 3cm sağa işaretlediğimiz nokta ile cetvelle birleştiriniz.	
➤ Ön genişlik ölçüsünün $\frac{1}{2}$ sini bulunuz bulduğunuz noktayı dik açı olacak şekilde yukarı ve aşağı uzatınız.	
➤ 1 noktasından gelen yatay çizgi ile kesiştiği noktadan sola doğru 1cm işaretleyiniz.	
➤ 4 noktasından sola doğru yatay çizgi üzerinde 5cm işaretleyiniz.	
➤ 1cm çıkılan noktadan başlayıp 5cm girerek bulduğunuz noktadan geçip kavuşma payı başlangıcında bitecek şekilde içe doğru kavisli yaka oyuntusunu çiziniz.	
➤ Omuz çizgisinden yukarıya doğru arka yaka oyuntusunu taşıyınız.	

➤ Yaka oyuntusunun 4noktasından gelen dik çizgi ile kesiştiği noktadan (kavuşma payının 2cm üstü) içeriye 7cm yukarıya 4cm işaretleyiniz.	
➤ Yakanın ucu 7cm olacak şekilde çiziniz.	
➤ Arka yaka oyuntusuna paralel 3cm genişliğinde yaka bandı çiziniz. Omuz çitından sonra 7cm yaka ucuyla birleşecek şekilde yaka çizimini şekildeki gibi tamamlayınız.	
➤ 3 noktasından sağa doğru yatay çizgi üzerinde 3cm işaretleyiniz.	
➤ Bulduğunuz noktadan yukarı aşağı dik çiziniz.	
➤ Dik üzerinde yukarıya 4cm, aşağıya 2cm işaretleyiniz.	
➤ 2 noktasından sola doğru yatay çizgi üzerinde 4cm işaretleyiniz.	
➤ Bulduğunuz bu noktalardan geçecek, omuz başında bitecek şekilde çizimde olduğu gibi kavisli birleştiriniz.	
➤ Beden hattının $\frac{1}{2}$ sini bularak çizdiğimiz yardımcı çizgiden sola doğru 3 noktasından gelen yatay çizgi üzerinde 3cm işaretleyerek pens ortasını bulunuz.	
➤ 2 noktasından gelen yatay çizgi ile pens orta çizgisinin kesiştiği noktadan yukarı doğru 11cm işaretleyiniz.	
➤ 1cm pens payını dağıtarak pensi çiziniz.	
➤ 2 noktasından yatay çizgi üzerinde 4cm kavis üzerinde yukarıya doğru 4cm işaretleyiniz.	
➤ Bulduğunuz noktaları pens ucuyla birleştirerek istenilirse uygulanmak üzere şekilde görüldüğü gibi kup çizimini yapınız.	
➤ Yakanın kopyasını alınız. Arka ortasından 2cm kapanma payını çiziniz.	
➤ Yakanın her yerinden 1cm vererek dikiş payını çiziniz.	
➤ Ön yelek kalıbına 1cm vererek dikiş payını çiziniz.	
➤ Ön ortası üzerinde araları 4cm olacak şekilde çizimde görüldüğü gibi ilik yerlerini belirleyiniz.	

KONTROL LİSTESİ

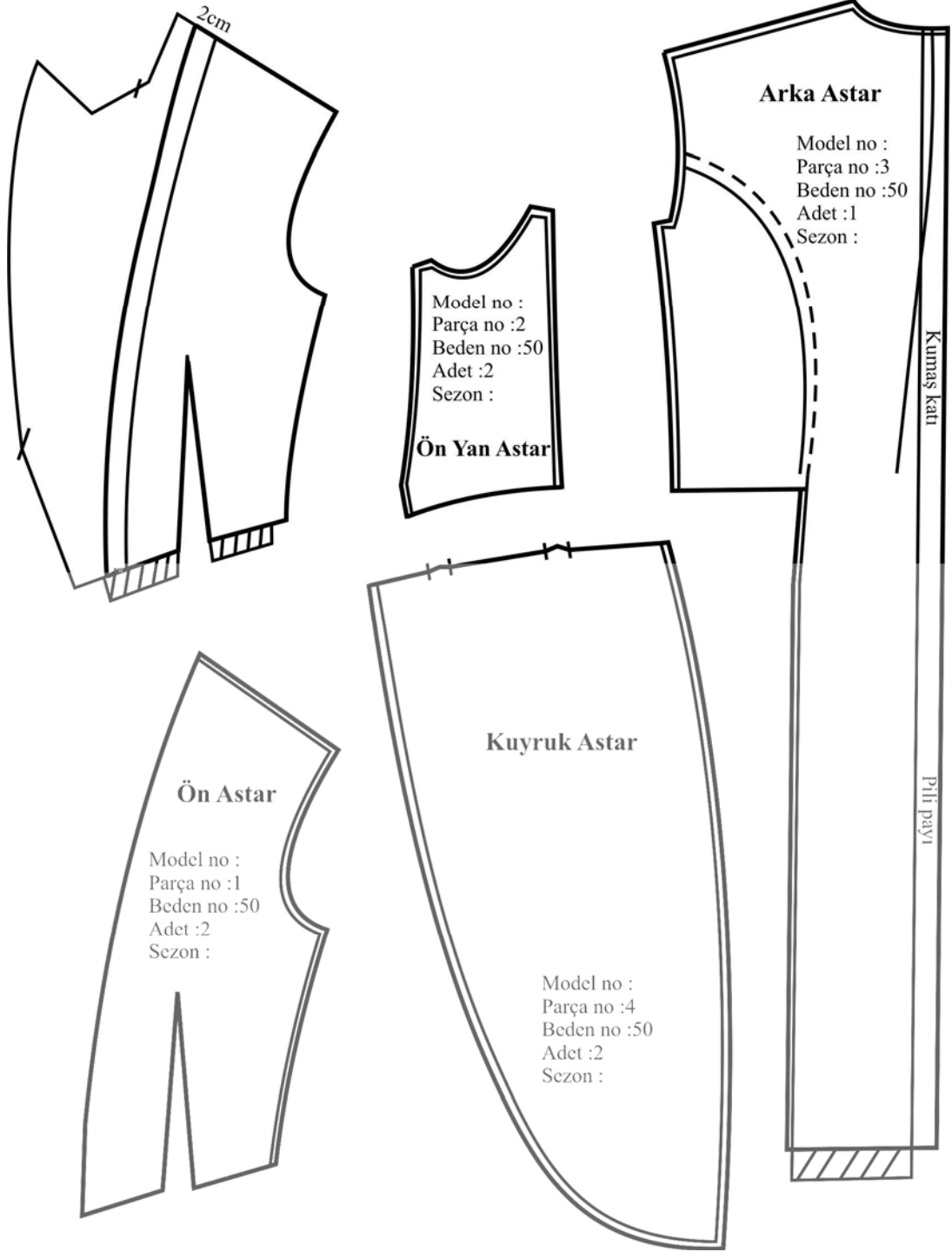
Bu uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmayı kendiniz ya da arkadaşınızla değişerek değerlendiriniz.

Değerlendirme Kriterleri	Evet	Hayır
➤ 50 beden ceket ölçülerini doğru aldınız mı?		
➤ Yelek çizimi için gerekli uzunluk ölçülerini doğru işaretlediniz mi?		
➤ Yelek çizimi için gerekli genişlik ölçülerini doğru işaretlediniz mi?		
➤ Yeleğin ön ortasını doğru ve tekniğe uygun çalıştınız mı?		
➤ Etek ucu ölçülerini doğru alıp tekniğe uygun çizdiniz mi?		
➤ Arka yaka ölçüsünü doğru taşıdınız mı?		
➤ Yaka ölçülerini doğru işaretleyip çizimi tekniğe uygun yaptınız mı?		
➤ Yelek pens ve kup ölçülerini doğru işaretleyip tekniğe uygun çizdiniz mi?		
➤ Yaka ve yelek kopyalarını doğru aldınız mı?		
➤ Yaka için gerekli kapanma payı ve dikiş paylarını doğru işaretleyerek tekniğine uygun çizdiniz mi?		
➤ Ön yelek dikiş paylarını doğru işaretleyerek tekniğine uygun çizdiniz mi?		
➤ Ön ortası üzerinde ilik yerlerini tekniğine uygun belirlediniz mi?		
➤ Şablon kalıplar üzerinde bulunması gereken yazı ve işaretleri doğru aldınız mı?		

DEĞERLENDİRME

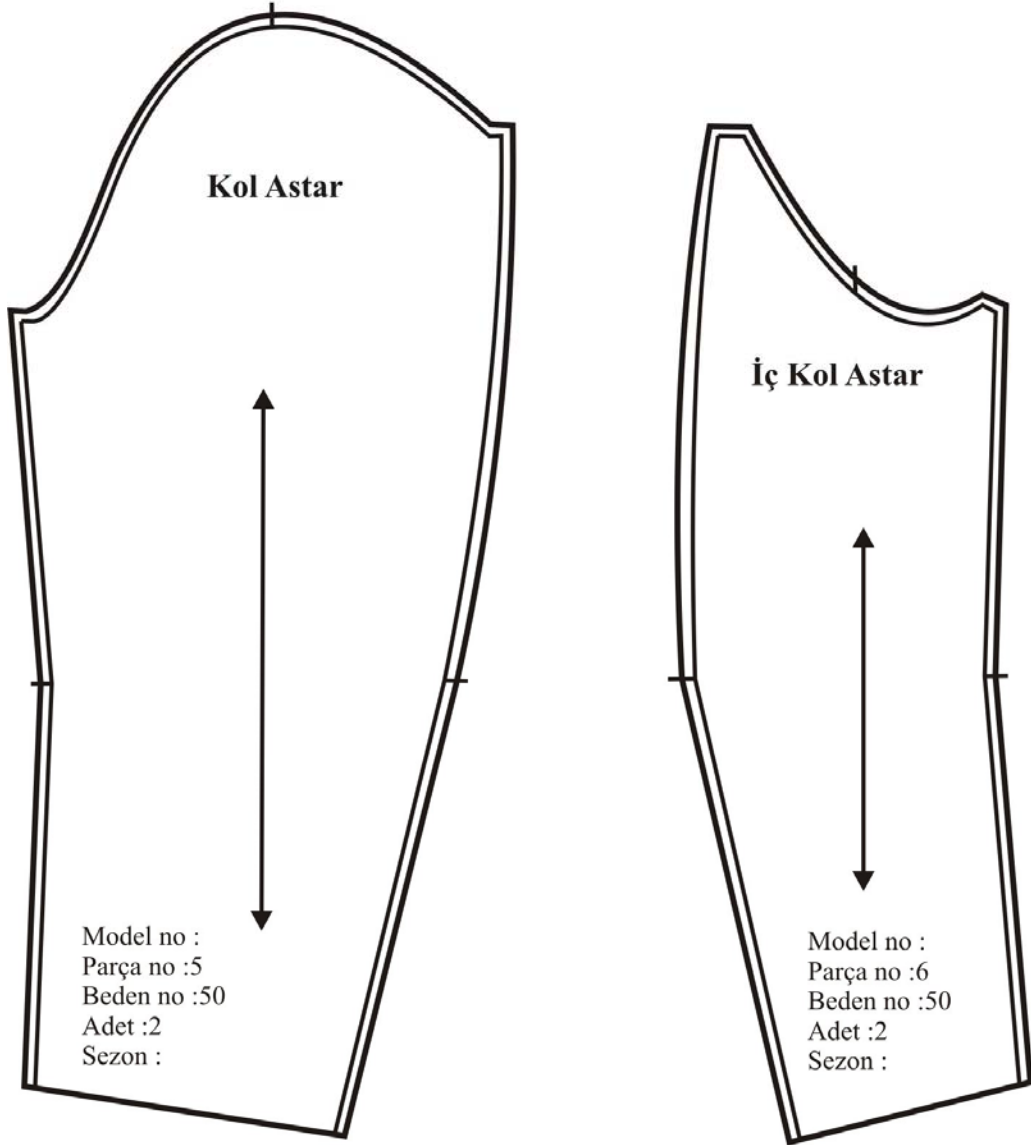
Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetine geri dönerek işlemi tekrarlayınız.

1.1.1.4. Astar Şablonu Hazırlama İşlemleri

Şekil 1.5. Astar Şablonu

1.1.1.5. Kol Astar Şablon Çizimi

Şekil 1.6. Kol Astar Şablonu

UYGULAMA FAALİYETİ -4

ASTAR ŞABLONU HAZIRLAMA

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Arka bedeni etek ucu dik açı oluşturacak şekilde arka ortasını düz çiziniz.3cm pili payı paralel çiziniz.	
➤ Arka beden ve kup parçasını dikiş payları üst üste gelecek şekilde birleştiriniz.	
➤ Etek ucu kıvrıma payını atınız.	
➤ Arka yaka, omuz, kol oyuntusu ve yan dikişte 5mm astar bolluk payı veriniz.	
➤ Ara parça ve kuyruk parçasında bel hattı dışında kalan tüm hatlarda 5mm astar bolluk payı veriniz.	
➤ Ön bedende mostradan yakaya doğru 2cm işaretleyerek mostraya paralel çiziniz.	
➤ Etek ucu kıvrıma payını atarak yeni hatlardan kopya alınız.	
➤ Omuz yan dikiş ve kol oyuntusunda 5mm astar bolluk payı veriniz.	
➤ Kollarda kol ucu kıvrıma payını atınız. Diğer hatlardan 5mm astar bolluk payı veriniz.	
➤ Arka astar şablonu üzerinde arka ortasında yaka etek ucu ve bel hattında pili payı tutturma mesafelerini belirleyiniz.	

KONTROL LİSTESİ

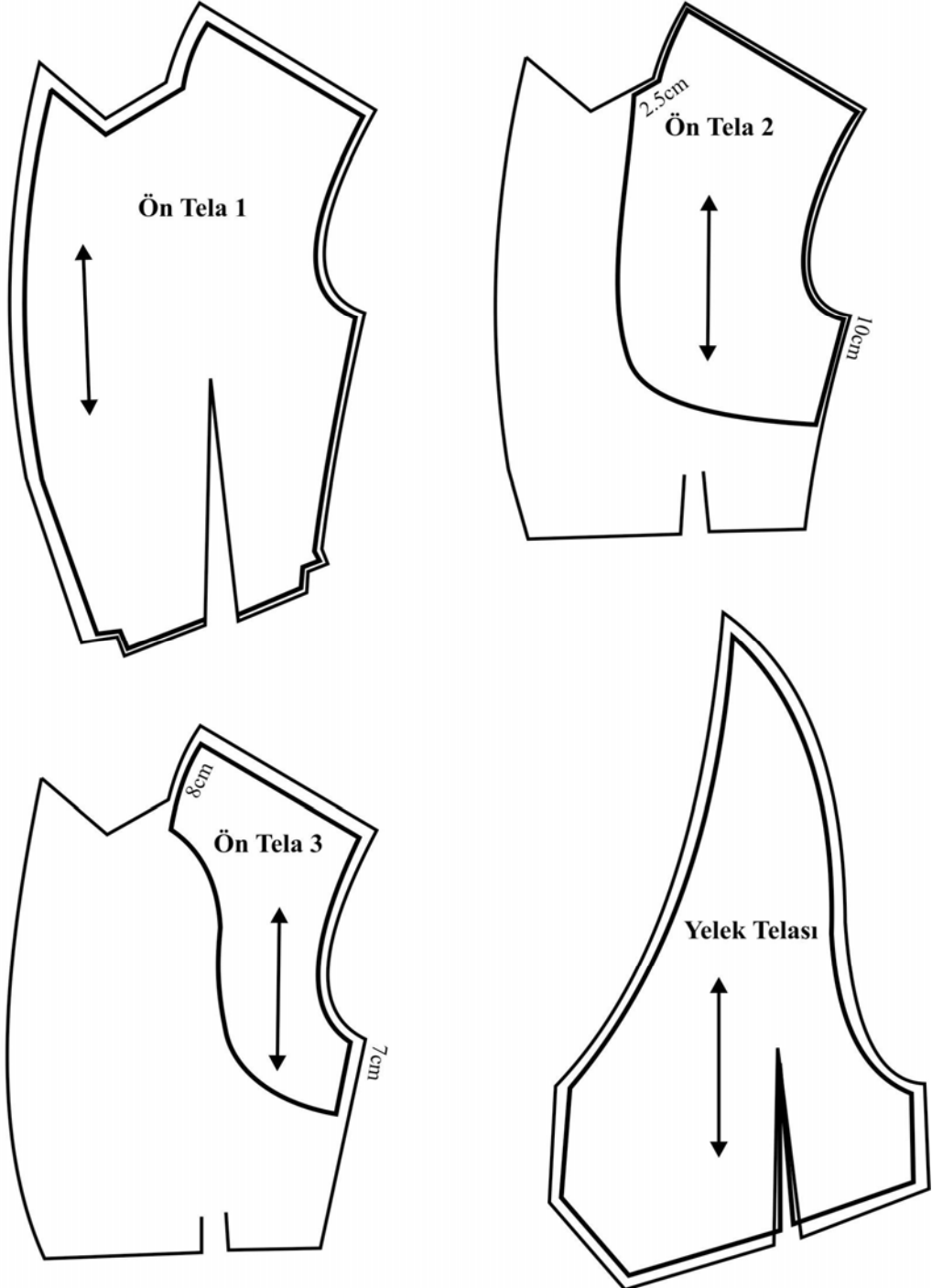
Bu uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmayı kendiniz ya da arkadaşınızla değişerek değerlendiriniz.

Değerlendirme Kriterleri	Evet	Hayır
➤ Arka şablon kopyasını doğru aldınız mı?		
➤ Arka ortasını tekniğe uygun doğru çizdiniz mi?		
➤ Etek ucu kıvrıma payını doğru çizdiniz mi?		
➤ Arka bedenle kupu doğru birleştirdiniz mi?		
➤ Arka astar pili payını doğru çizdiniz mi?		
➤ Arka astar bolluk payını doğru verdiniz mi?		
➤ Ön yan ve kuyruk astar bolluk paylarını doğru verdiniz mi?		
➤ Ön bedende astar çizimini doğru yaptınız mı?		
➤ Astar şablonlarında bulunması gereken yazı ve işaretlere dikkat ettiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

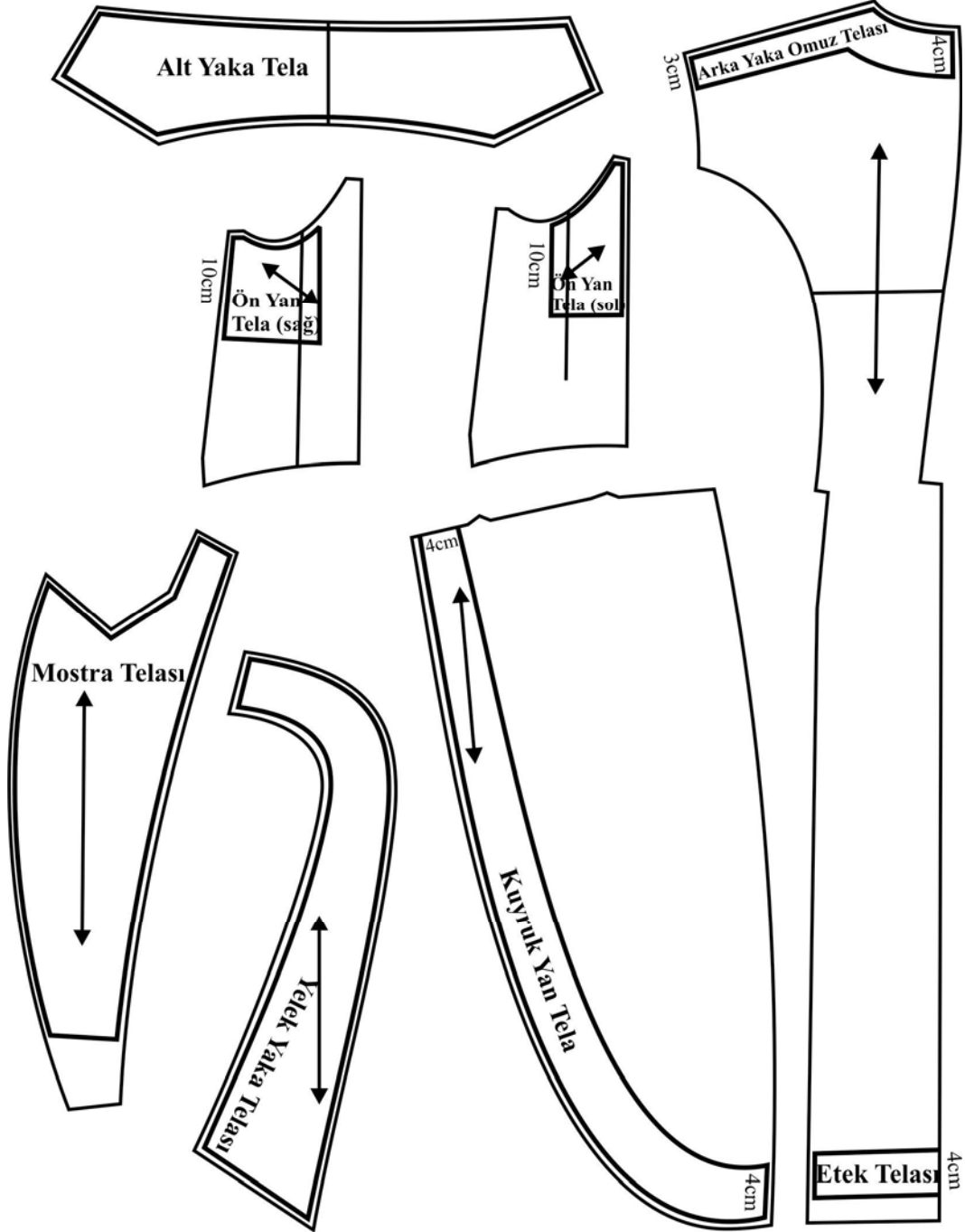
Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetine geri dönerek işlemi tekrarlayınız.

1.1.2. Ön beden Tela Kalıplarını Hazırlama İşlemleri

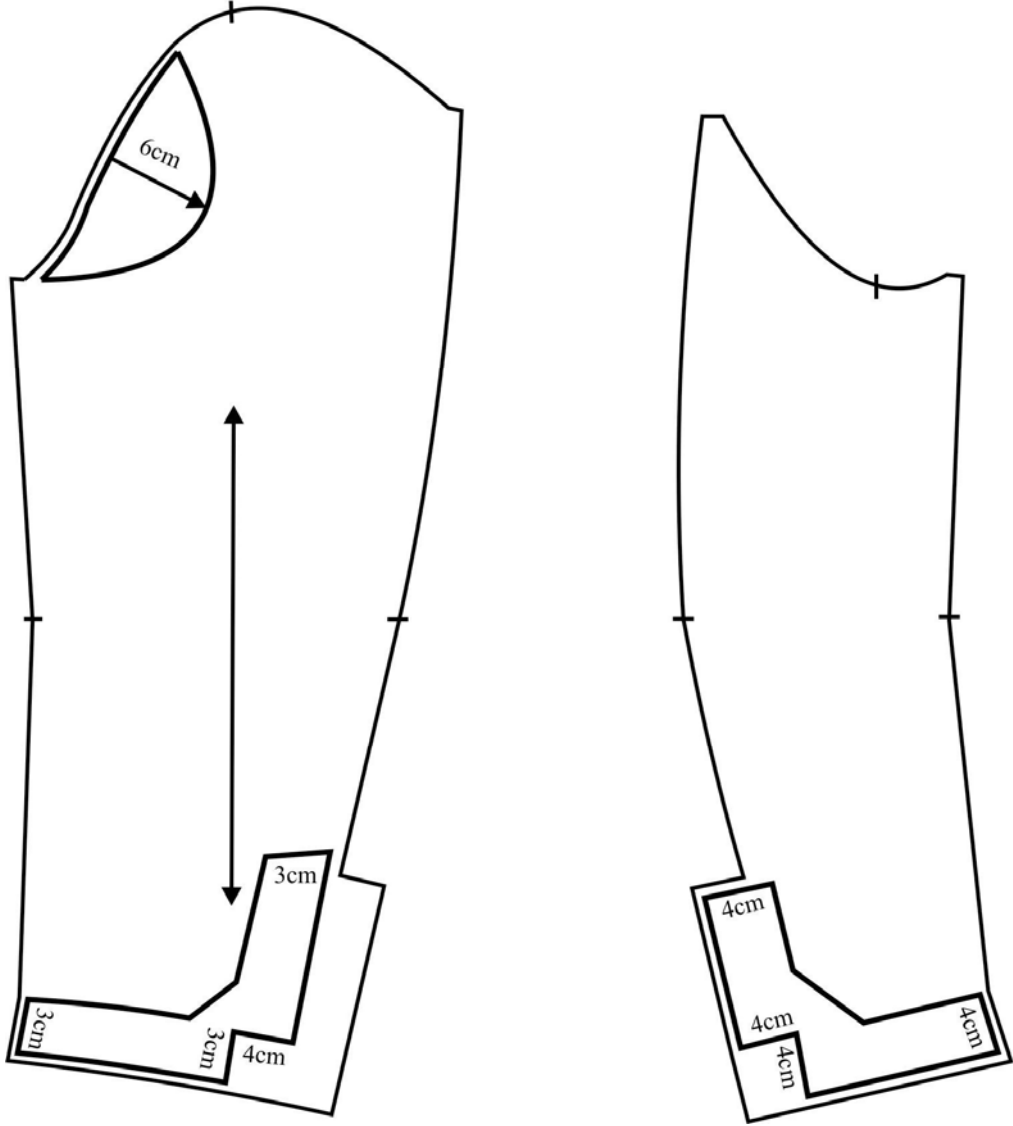
Şekil 1.7. Ön beden tela kalıpları

1.1.3. Frak Tela Kalıplarını Hazırlama İşlemleri

Şekil 1.8. Frak tela kalıpları

1.1.4. Kol Tela Çizim İşlemleri

Şekil 1.9. Kol tela çizimi

UYGULAMA FAALİYETİ -5

TELA KALIBI HAZIRLAMA

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Ön beden şablonu üzerinden 3 adet kopya alınız	
➤ Birinci beden üzerinde ön ortası ve yaka oyuntusundan 10 mm, omuz hattından 8 mm, kol oyuntusu yan dikiş ve etek ucundan 5mm girerek dış hatlara paralel çiziniz.	
➤ Çizmiş olduğunuz yeni hatlardan birinci tela kalıbını kopyalayınız.	
➤ İkinci ön şablonu üzerinden yaka oyuntusundan 2.5cm Yan dikişten 10cm işaretleyiniz.	
➤ Bulduğunuz noktaları şekilde görüldüğü gibi kavisli çiziniz.	
➤ Yaka kol oyuntusu ve yan dikişten 3mm omuzdan 5mm girerek dış hatlara paralel çiziniz.	
➤ Çizmiş olduğunuz yeni hatlardan ikinci tela kalıbını kopyalayınız.	
➤ Üçüncü ön şablon üzerinde yakadan 8cm yan dikişten 7cm işaretleyiniz.	
➤ Bulduğunuz noktaları şekilde görüldüğü gibi kavisli çiziniz.	
➤ Yaka oyuntusunda 5mm omuzda 12mm kol oyuntusunda ve yan dikişte 8 mm işaretleyerek dış hatlara paralel çiziniz.	
➤ Çizmiş olduğunuz yeni hatlardan üçüncü tela kalıbını kopyalayınız.	
➤ Ön yelek şablonunun kopyasını alınız.	
➤ Bu şablon üzerinde dış hatlardan 8 mm içerden penslerden 5 mm dışardan işaretleyerek esas hatlara paralel çiziniz.	
➤ Yelek tela kalıbını kopyalayınız.	
➤ Frak yaka ve mostra şablonlarından 5 mm içeri girerek dış hatlara paralel çiziniz.	

➤ Arka bedende yaka oyuntusu ve omuz hattına paralel 5 mm içerden 4cm genişliğinde yaka omuz telasını çiziniz.	
➤ Etek ucu çitından 5 mm paya doğru işaretleyerek etek ucuna paralel çiziniz.	
➤ Çizdiğiniz çizgiye paralel 4cm genişliğinde yan dikişten 5 mm girerek etek ucu telasını çiziniz.	
➤ Ön yan şablon üzerinde yan dikişte kol oyuntusundan 10cm işaretleyiniz.	
➤ Ön yan şablon orta çitından sağa doğru 1.5cm işaretleyiniz.	
➤ Yan dikişten ve kol oyuntusundan 5 mm girerek ve bulduğunuz noktaları birleştirerek şekilde görüldüğü gibi ön yan sol tela çizimini yapınız.	
➤ Aynı işlemleri sağ tarafa uygulayarak ön yan sağ tela çizimini yapınız.	
➤ Kuyruk şablon kopyası üzerinde etek ucu ve yandan 5 mm girerek dış hatlara paralel çiziniz.	
➤ Yeni çizgiye paralel 4cm genişliğinde şekilde görüldüğü gibi tela çizimini yapınız.	
➤ Kol şablonu üzerinde kol ortasından sola doğru 5cm işaretleyiniz.	
➤ Bulduğunuz noktadan kol altı çitına kadar 5 mm girerek kola paralel çiziniz.	
➤ Bulduğunuz mesafenin ortasından dik olarak kola doğru 6cm işaretleyip kol tela çizimini şekilde görüldüğü gibi yapınız.	
➤ Kol altı ve kol ucundan 5 mm girerek dış hatlara paralel çiziniz.	
➤ Yeni çizgilere paralel içe doğru 4 er cm işaretleyerek şekilde görüldüğü gibi kol ucu telasını çiziniz.	
➤ Kol yırtmaç payı ve köşelerde kalınlık yapmaması için tela kullanılmaz.	
➤ İç kolda aynı işlemi yırtmaç payından başlayarak şekilde görüldüğü gibi tekrarlayınız.	

KONTROL LİSTESİ

Bu uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmayı kendiniz ya da arkadaşınızla değiştirerek değerlendiriniz.

Değerlendirme Kriterleri	Evet	Hayır
➤ Ön şablon üzerinde birinci tela çizimini doğru ve tekniğe uygun yaptınız mı?		
➤ Ön şablon üzerinde ikinci tela çizimini doğru ve tekniğe uygun yaptınız mı?		
➤ Ön şablon üzerinde üçüncü tela çizimini doğru ve tekniğe uygun yaptınız mı?		
➤ Frak yelek telasını doğru ve tekniğe uygun çizdiniz mi?		
➤ Frak yelek yakası telasını doğru ve tekniğe uygun çizdiniz mi?		
➤ Arka beden üzerinde tela çizimlerini doğru ve tekniğe uygun yaptınız mı?		
➤ Yaka ve mostra telasını doğru ve tekniğe uygun çizdiniz mi?		
➤ Ön yan parçasının sağ ve sol tela çizimlerini doğru ve tekniğe uygun yaptınız mı?		
➤ Kuyruk şablonu üzerinde tela çizimini doğru ve tekniğe uygun yaptınız mı?		
➤ İç ve dış koldaki tela çizimlerini doğru ve tekniğe uygun yaptınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetine geri dönerek işlemi tekrarlayınız.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Bu faaliyette verilen bilgiler doğrultusunda, ortam sağlandığında frak ana ve yardımcı malzeme hesabını doğru olarak yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Frak yapımında kullanılan kumaş ve yardımcı malzemeleri araştırarak bulduğunuz bilgileri arkadaşlarınızla paylaşınız.

2. FRAK ANA VE YARDIMCI MALZEME HESABI

2.1 Frakta Kullanılan Ana ve Yardımcı Malzemeler

Frakta kullanılan ana ve yardımcı malzemeler konusu için erkek ceket kalıbı 1-2 modüllerine bakınız.

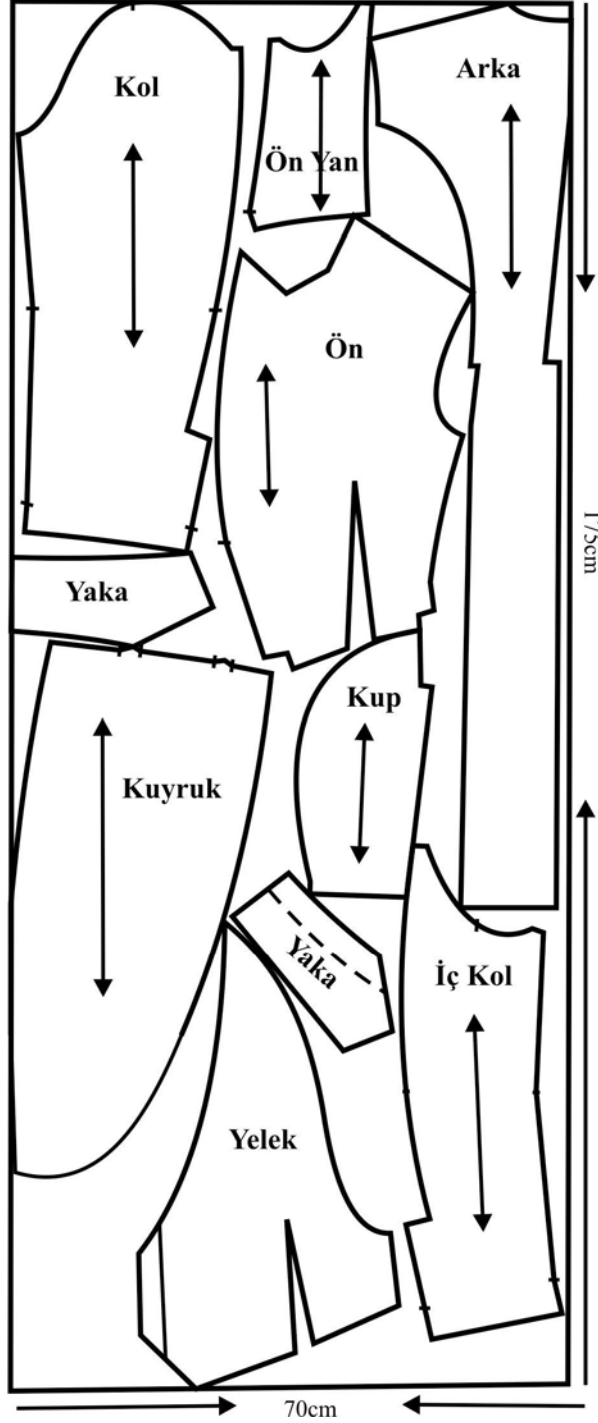
Frak ana malzeme hesabı yapılırken kumaş eni 140 cm düşünülüp çift kat serim yapılmıştır

Frak mostra ve yelek yakası için malzeme hesabı yapılırken kumaş eni 90 cm düşünülüp çift kat serim yapılmıştır.

Frak astar hesabı yapılırken kumaş eni 90 cm düşünülüp çift kat serim yapılmıştır.

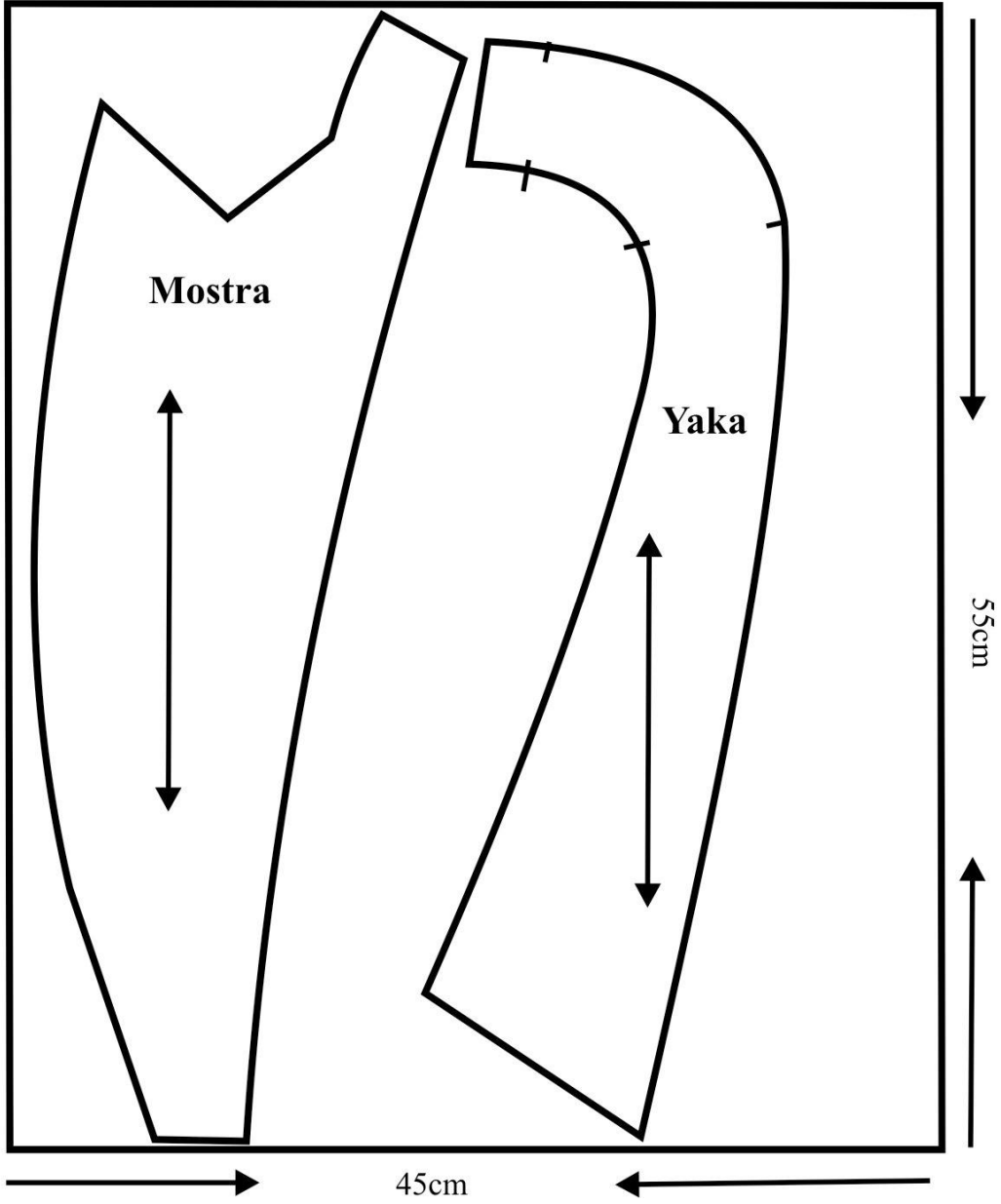
Frak tela hesabı yapılırken kumaş eni 90 cm düşünülüp çift kat serim yapılmıştır.

2.2. Frak Kumaş Metraj Hesabı

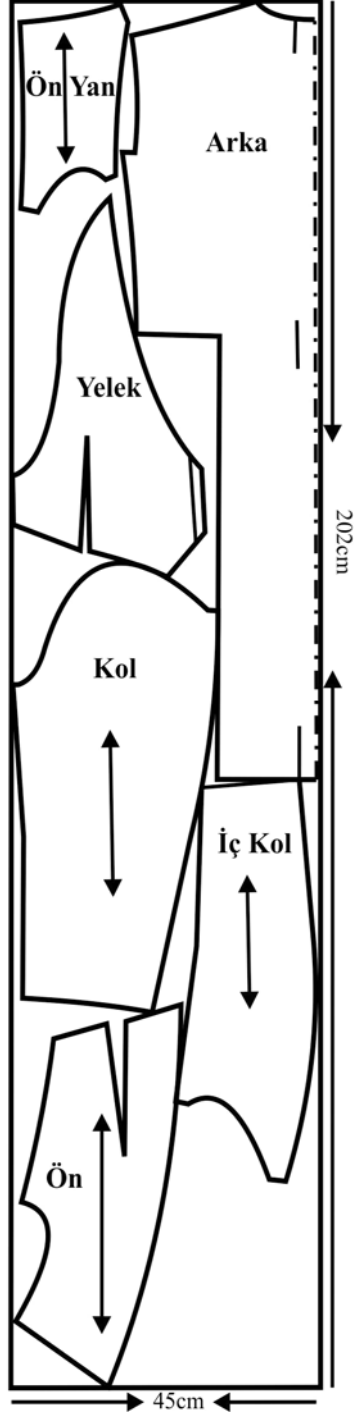
Şekil 2.1

2.2.1. Yelek Yakası ve Monstra İin Metraj Hesabı

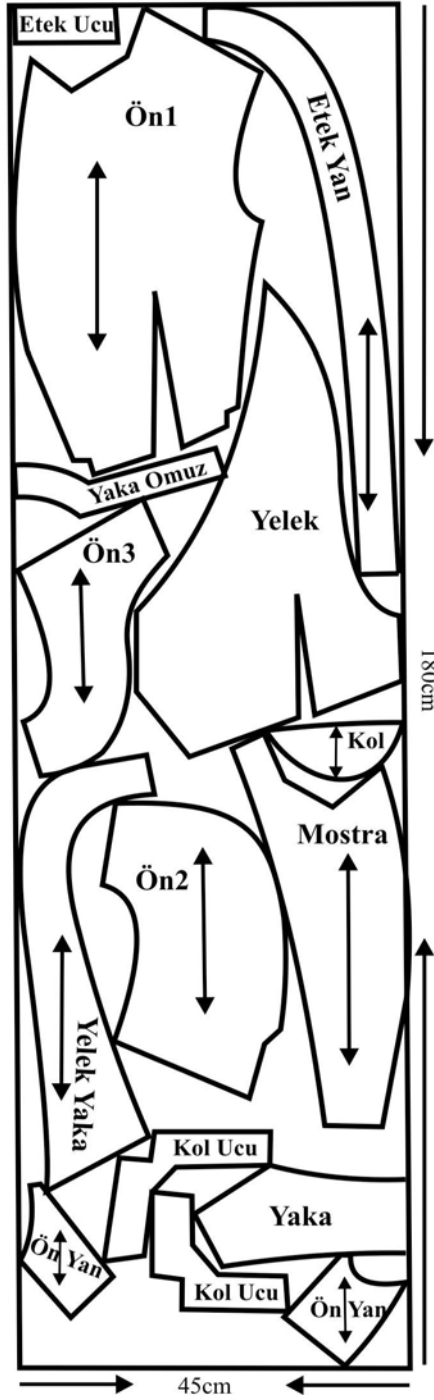
Şekil 2.2

2.2.2. Astar Metraj Hesabı

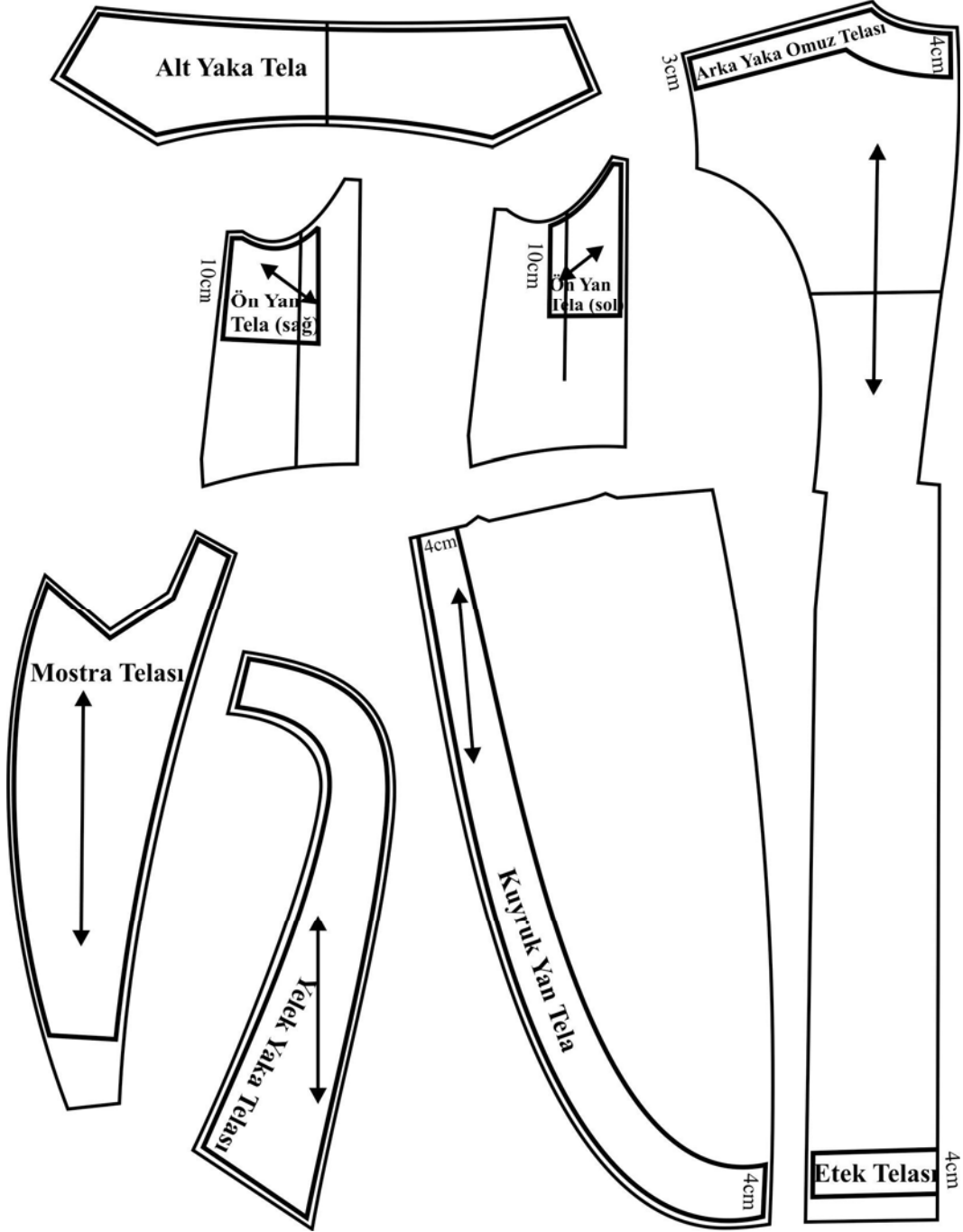
Şekil 2.3

2.3. Tela Metraj Hesabı

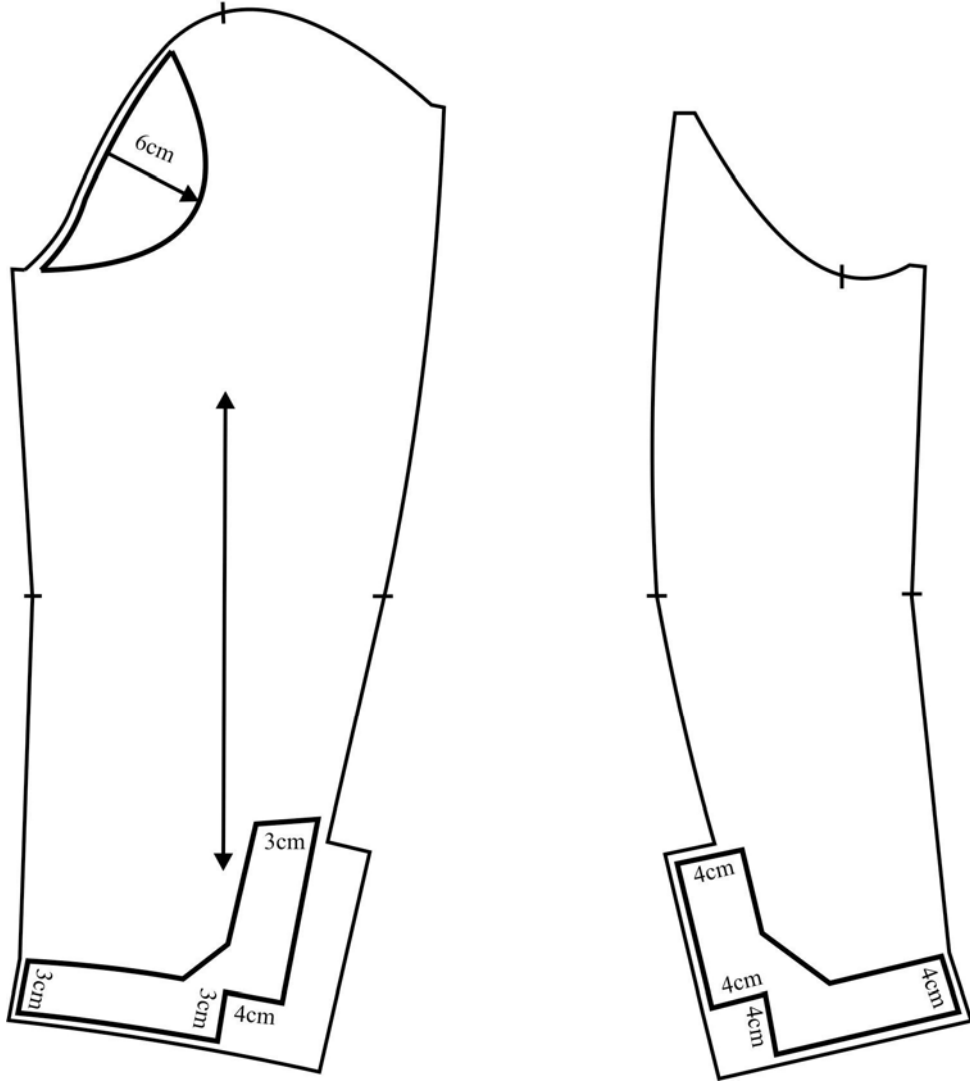
Şekil 2.4

2.4. Frak Tela Kalıplarını Hazırlama İşlemleri

Şekil 2.5

2.4.1. Kol Tela Çizim İşlemleri

Şekil 2.6

UYGULAMA FAALİYETİ

METRAJ ALMA

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Frak şablon kalıplarının kopyasını alınız.	
➤ Frak üretiminde kullanılan kumaş enlerini araştırınız.	
➤ Ana malzeme hesabı yapmak için kumaş enini belirleyiniz.	
➤ Belirlediğiniz alana frak kalıplarını düz boy iplik istikametine dikkat ederek yerleştiriniz.	
➤ Kalıpların tamamını yerleştirdikten sonra bir ürün için gerekli kumaş miktarını ölçerek belirleyiniz.	
➤ Frak yelek yakası ve frak mostra farklı kumaş olacağı için belirlenen kumaş enine göre şekilde görüldüğü gibi şablonları yerleştiriniz.	
➤ Astar kalıplarının kopyasını alınız.	
➤ Uygun astar seçimini yapıp enini belirleyiniz.	
➤ Astar şablonlarınızı belirlenen ölçüye düz boy iplik işaretine ve ekonomiklik ilkesine dikkat ederek yerleştiriniz.	
➤ Tela kalıplarının kopyasını alınız	
➤ Uygun tela seçimini yapıp enini belirleyiniz	
➤ Tela şablonlarınızı belirlenen ölçüye düz boy iplik işaretine ve ekonomiklik ilkesine dikkat ederek yerleştiriniz.	
➤ Tüm şablonları yerleştirirken en ekonomik şekilde yerleştirmeye dikkat ediniz.	

KONTROL LİSTESİ

Bu uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmayı kendiniz ya da arkadaşınızla değişerek değerlendiriniz.

Değerlendirme Kriterleri	Evet	Hayır
➤ Frak şablon kalıplarının kopyasını doğru aldınız mı?		
➤ Seçilen kumaş enine en ekonomik şekilde şablon kalıplarını yerleştirdiniz mi?		
➤ Şablon kalıplarını yerleştirirken düz boy iplik istikametine dikkat ettiniz mi?		
➤ Ana malzeme metraj hesabını doğru yaptınız mı?		
➤ Ana malzemeye en uygun astar seçimini yaptınız mı?		
➤ Astar şablonlarını kopyasını doğru aldınız mı?		
➤ Astar enine uygun şablonları yerleştirdiniz mi?		
➤ Astar metraj hesabını doğru yaptınız mı?		
➤ Ana malzemeye en uygun tela seçimini yaptınız mı?		
➤ Tela kalıplarının kopyasını doğru aldınız mı?		
➤ Tela enine kalıpları tekniğine uygun yerleştiriniz.		
➤ Tela metraj hesabını doğru yaptınız mı?		
➤ Yaka kalıplarının kopyasını doğru aldınız mı?		
➤ Kumaşa yaka şablonlarını doğru yerleştirdiniz mi?		
➤ Yaka kumaşı metraj hesabını doğru yaptınız mı?		

Yaptığınız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa öğrenme faaliyetine geri dönerek işlemi tekrarlayınız.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Uygulama faaliyetleri sonundaki kontrol listelerini başarıyla tamamladıysanız başka bir modüle geçebilmek için öğretmeninizle iletişim kurunuz.

ÖNERİLEN KAYNAKLAR

- Erkek Ceketi 1-2 Modülü